

An anatomical illustration of the human circulatory system. The heart is shown in a bright red color, positioned centrally in the chest. A network of red blood vessels (arteries and veins) branches out from the heart, extending into the arms and torso. The background is a semi-transparent blue, showing the skeletal structure of the ribcage and spine. The overall image has a dark, almost black background, making the red and blue elements stand out.

Les 2. Anatomie en fysiologie bloedvaten

MEd. J Witte
Doktersassistenten
Leerjaar 1, ANPAT C

Leerdoelen

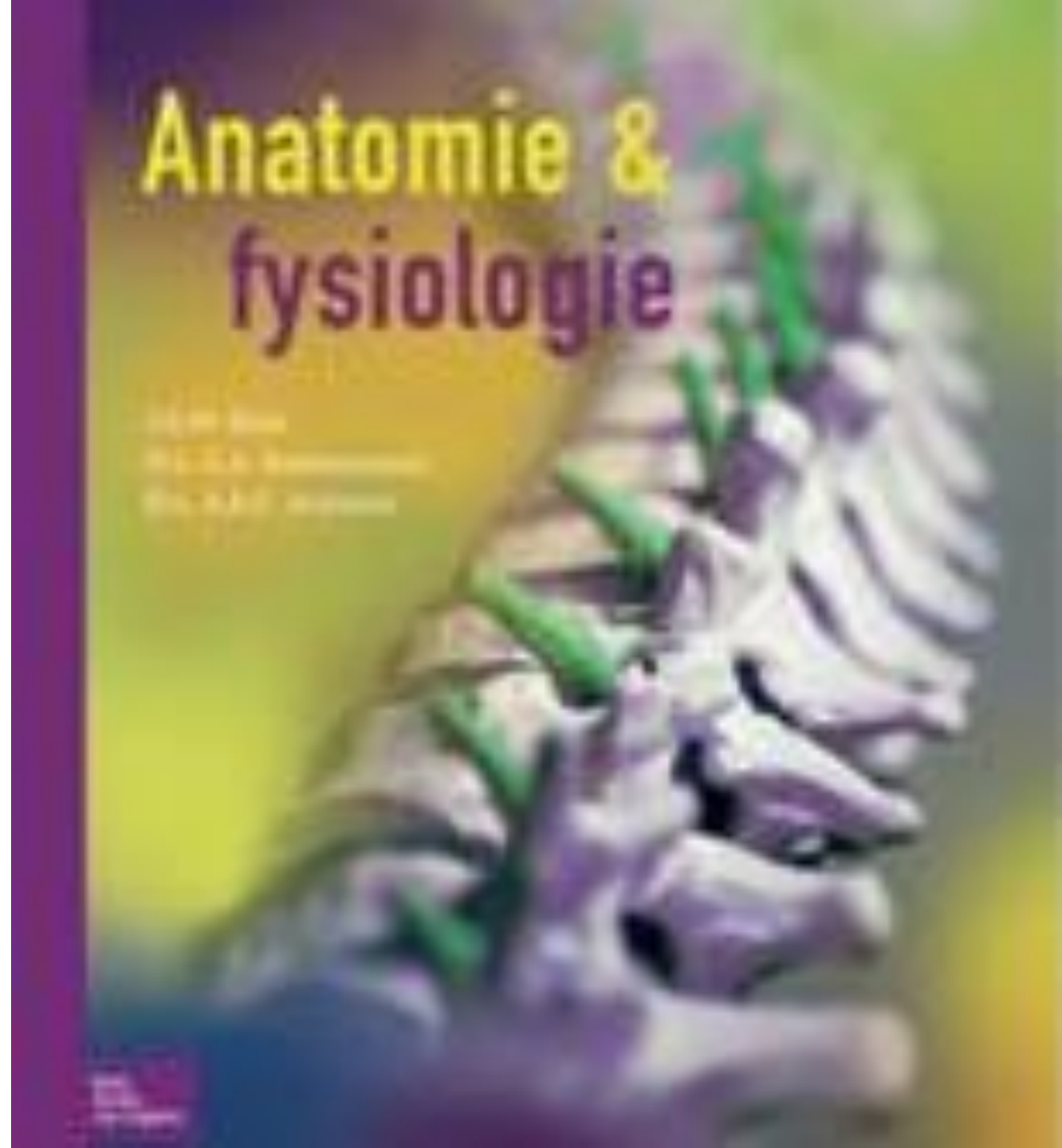

1. Ik kan de anatomie van de verschillende soorten bloedvaten beschrijven. Daarbij kan ik kenmerken noemen van deze soorten bloedvaten.
2. Ik kan aan de hand van een afbeelding de bloedvaten benoemen in het Latijn en in het Nederlands.
3. Ik kan uitleggen wat het poortadersysteem is en wat de functie daarvan is.
4. Ik kan de fysiologie van de verschillende soorten bloedvaten beschrijven. Daarbij kan ik uitleggen hoe voedingsstoffen en zuurstof bij de cellen komen en afvalstoffen opgenomen worden in de bloedbaan. Tevens kan ik uitleggen hoe het bloed weer terug in het hart komt.
5. Ik kan uitleggen hoe de grote en kleine bloedsomloop verlopen en de functie daarvan uitleggen.
6. Ik kan bepalen of een bloeddonor geschikt is om bloed te donderen aan een specifieke ontvanger. Daarbij houd ik rekening met de algemene bloedgroepen en de resusfactor.

Lesboek

Hoofdstuk 3.

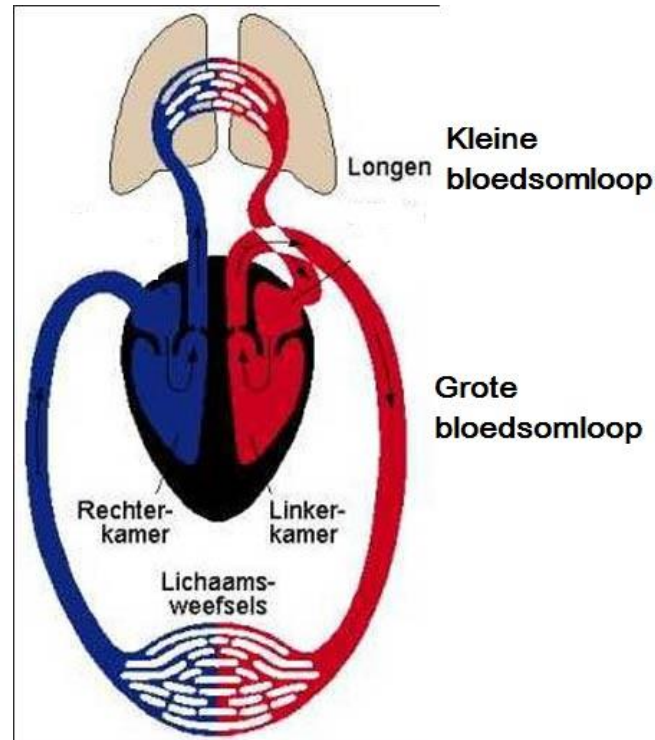

Dubbele bloedsomloop

Kleine bloedsomloop

Hart – longen – hart

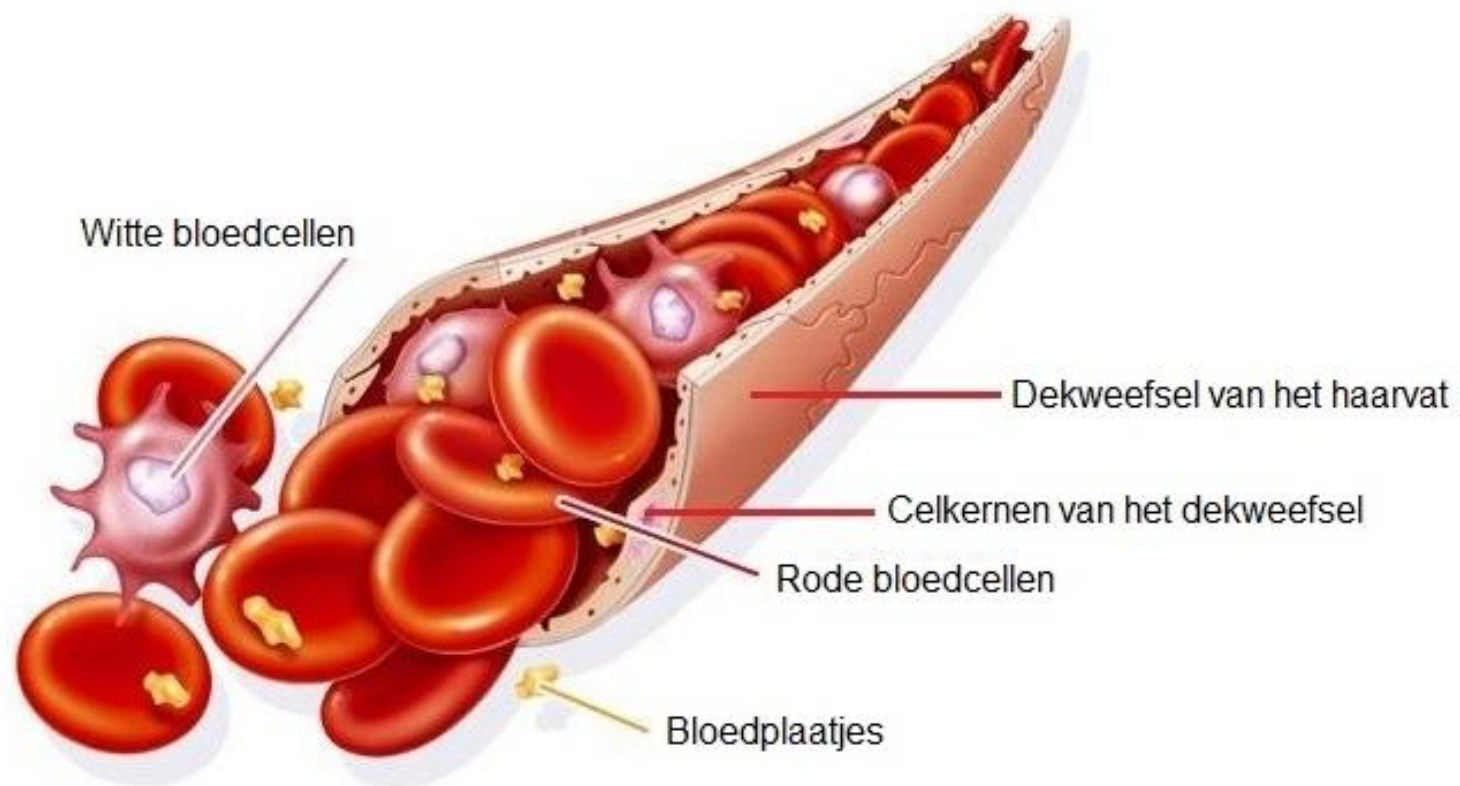
Gaswisseling in de longen: Opname van zuurstof (O_2) in bloed, afgifte koolstofdioxide (CO_2) vanuit het bloed

Grote bloedsomloop

Hart – lichaam - hart

O_2 en voedingsstoffen naar cellen toe brengen, afvalstoffen van cellen afvoeren

Slagader

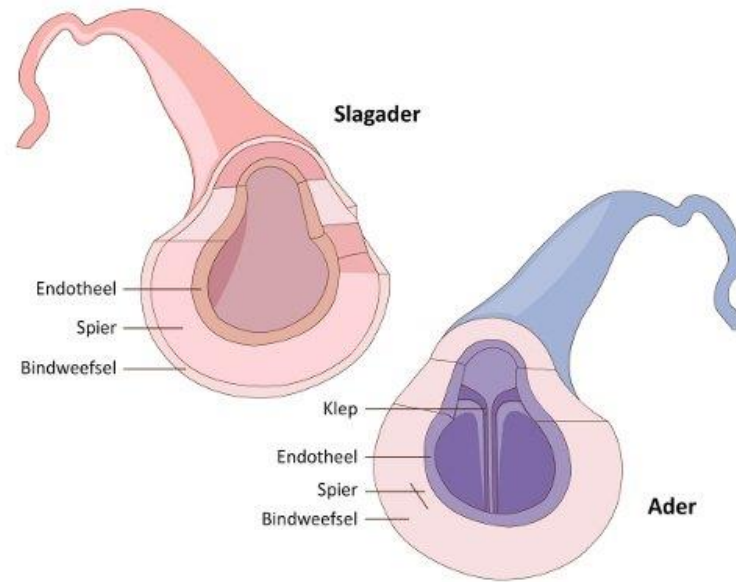

Haarvat

Ader

Bloedvaten

Slagaders

(arteria, arteriolen)

- Vervoeren bloed van het hart af, naar organen toe
- O₂ -rijk (behalve de longslagaders)
- Stevige elastische wand
- Hoge bloeddruk

Aders

(venen, venulen)

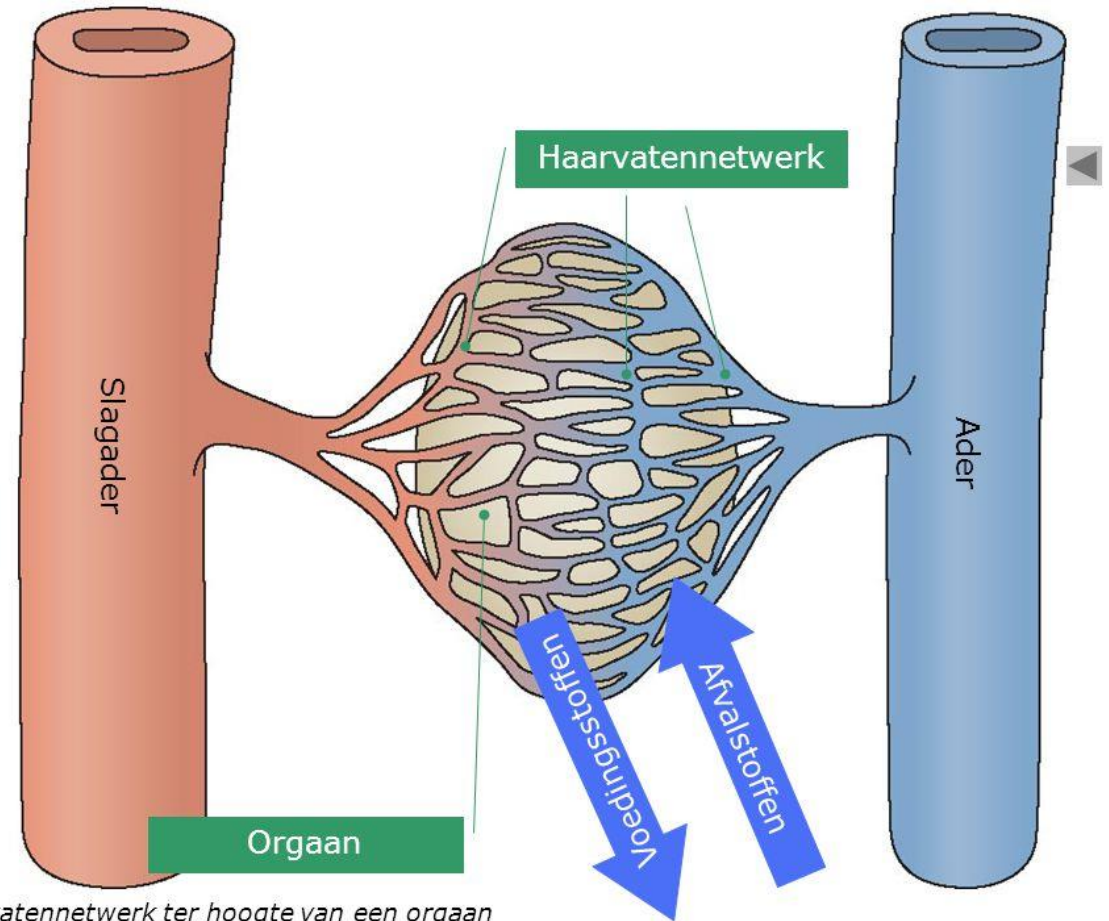
- Vervoeren bloed naar het hart toe, van organen af
- O₂ -arm bloed (behalve longader)
- Slappe wand met kleppen erin
- Lage bloeddruk

Bloedvaten

Haarvaten (capillairen)

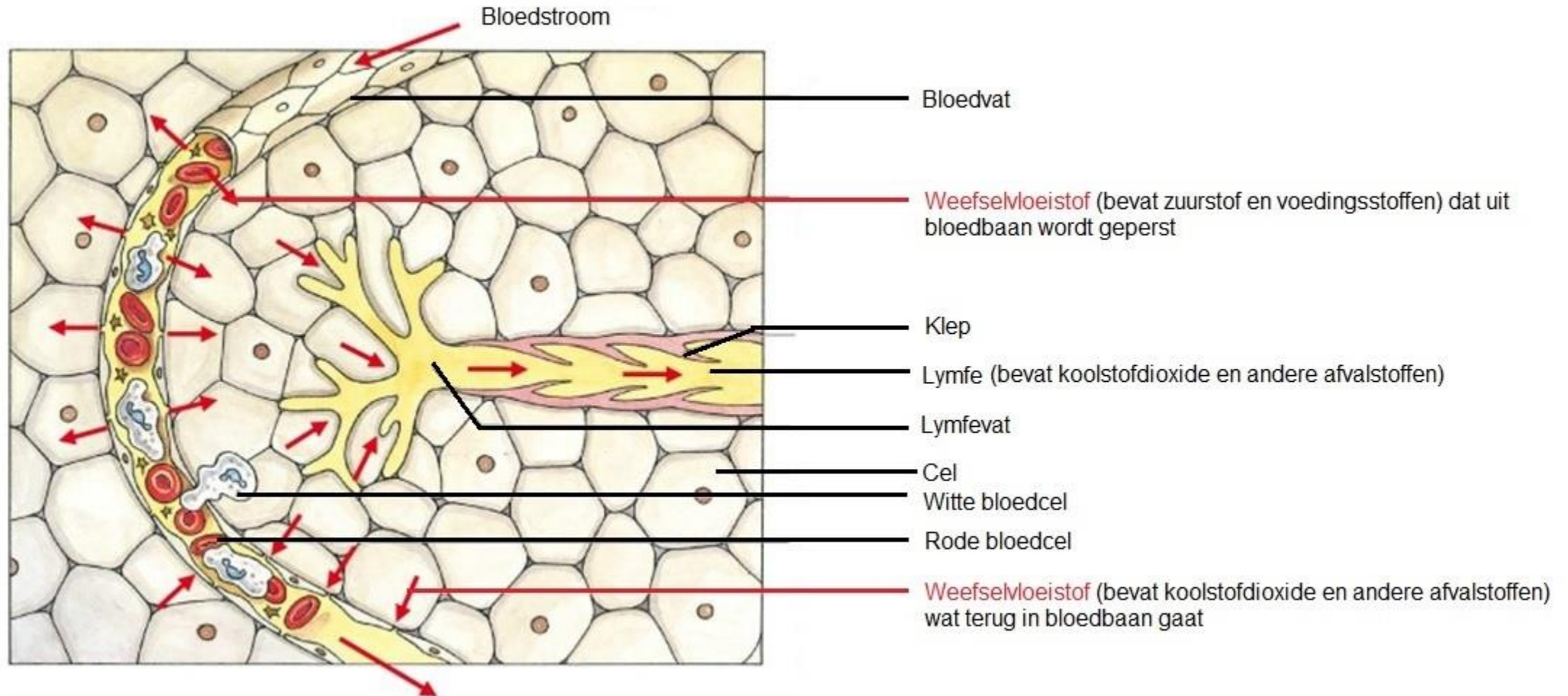
- Vervoeren bloed in organen (netwerk)
- Afnemend O_2 - gehalte
- Dunne wand met openingen; bloedplasma kan er uit, bloedcellen niet
- Afnemende bloeddruk

<http://www.bioplek.org/animaties%20onderbouw/bloedvateneenvx.htm>

Haarvatennetwerk ter hoogte van een orgaan

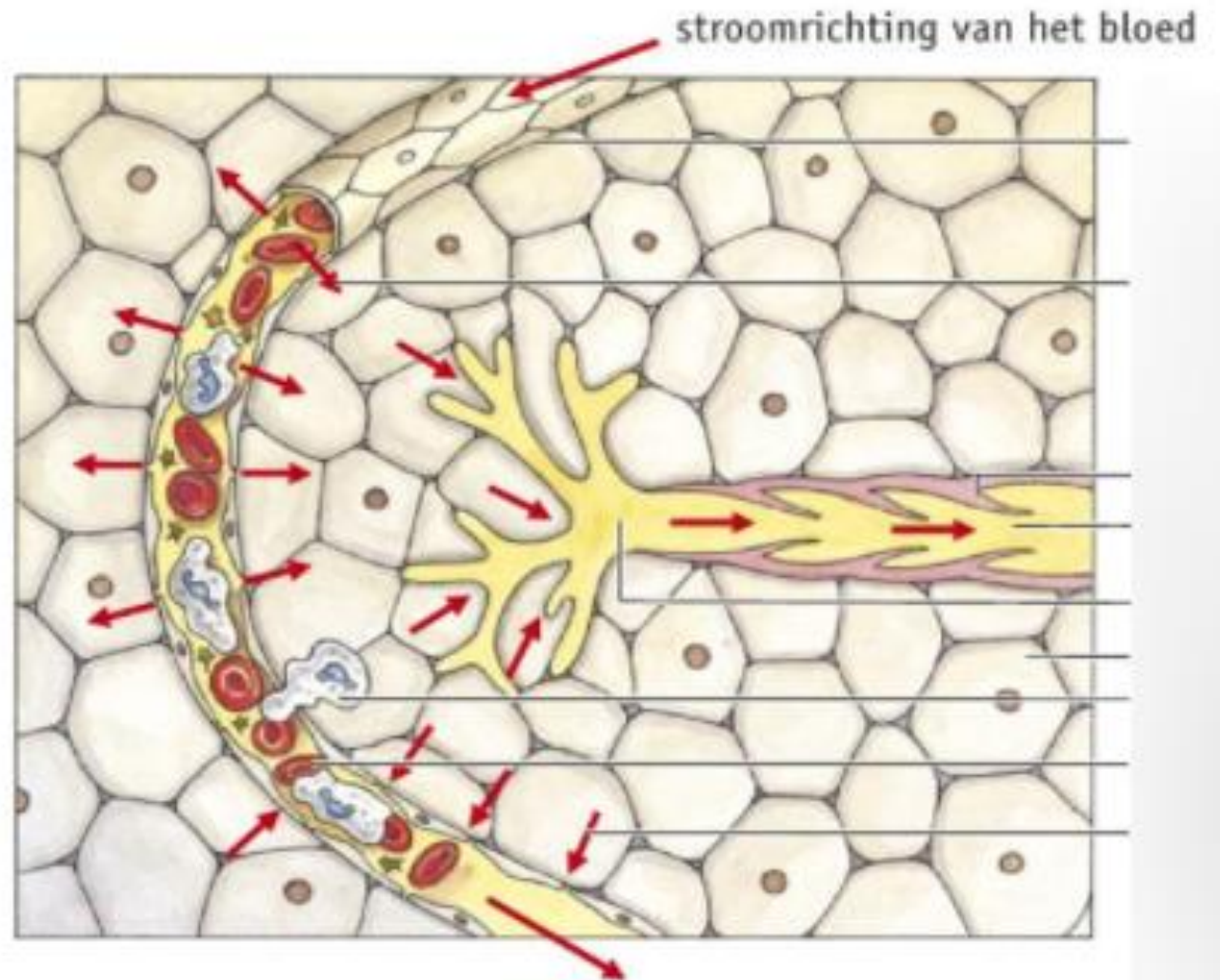
Wisseling van voedingsstoffen en afvalstoffen tussen cellen en bloed

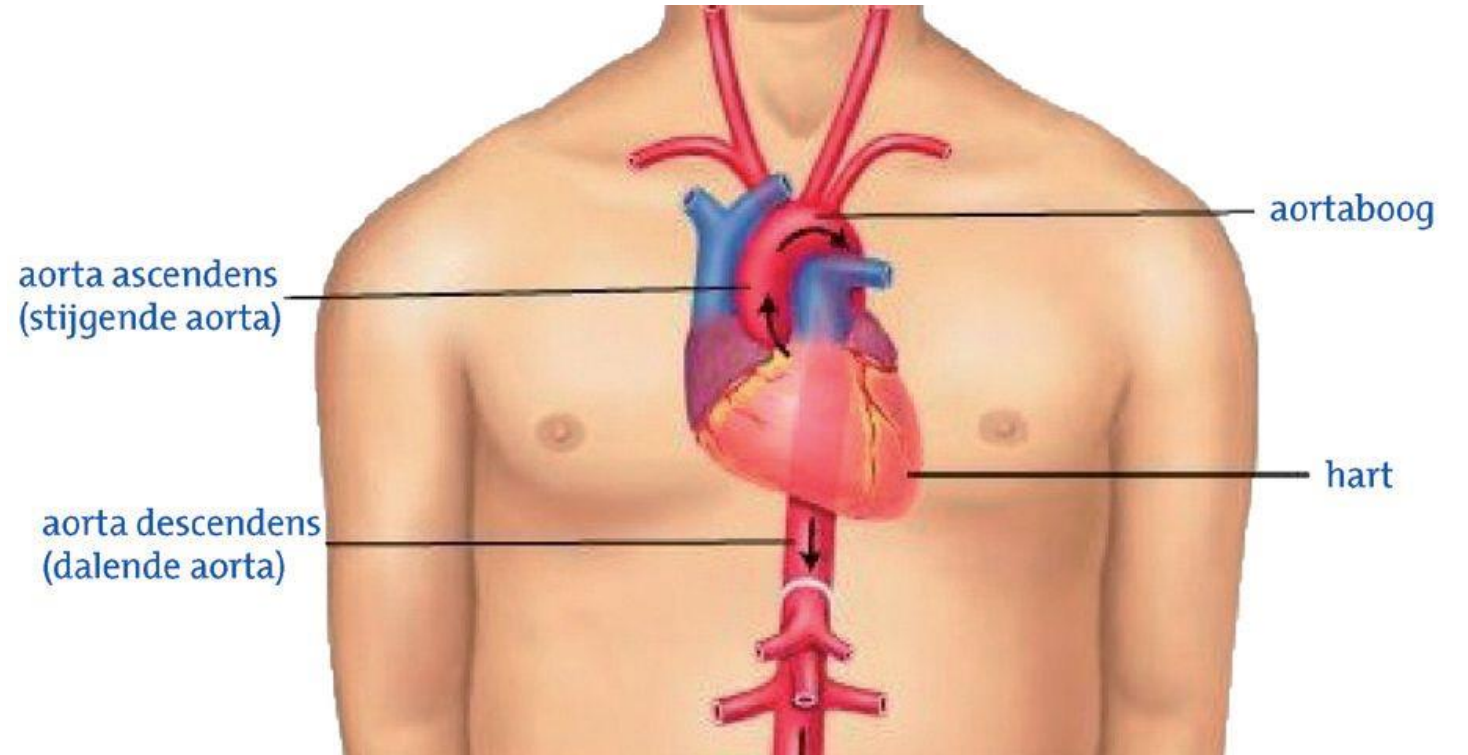
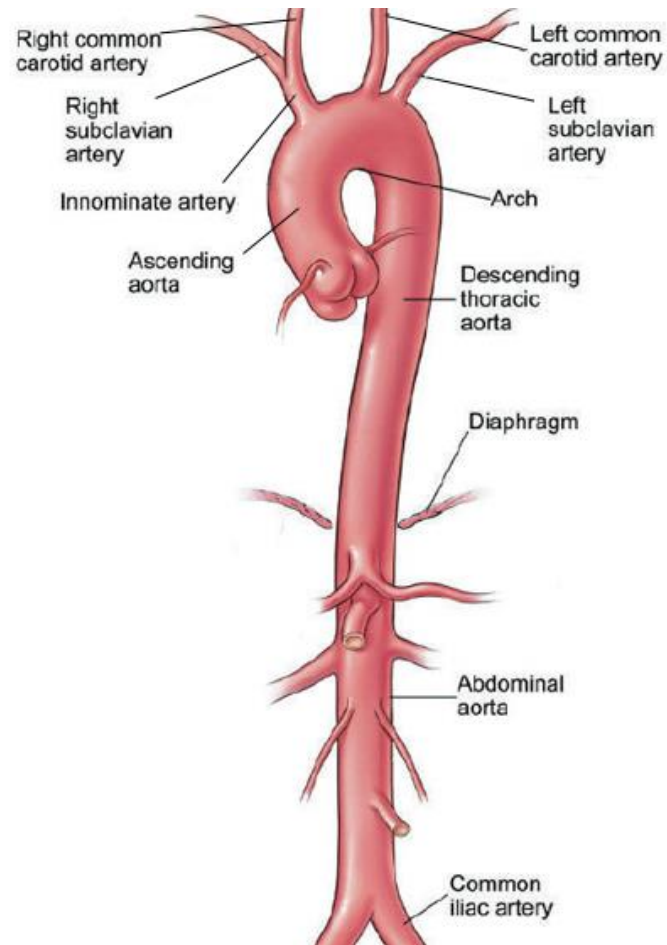

Wisseling van voedingsstoffen en afvalstoffen tussen cellen en bloed

- Bloedplasma
- Weefselvloeistof
- lymfe

De aorta (grote lichaamsslagader)

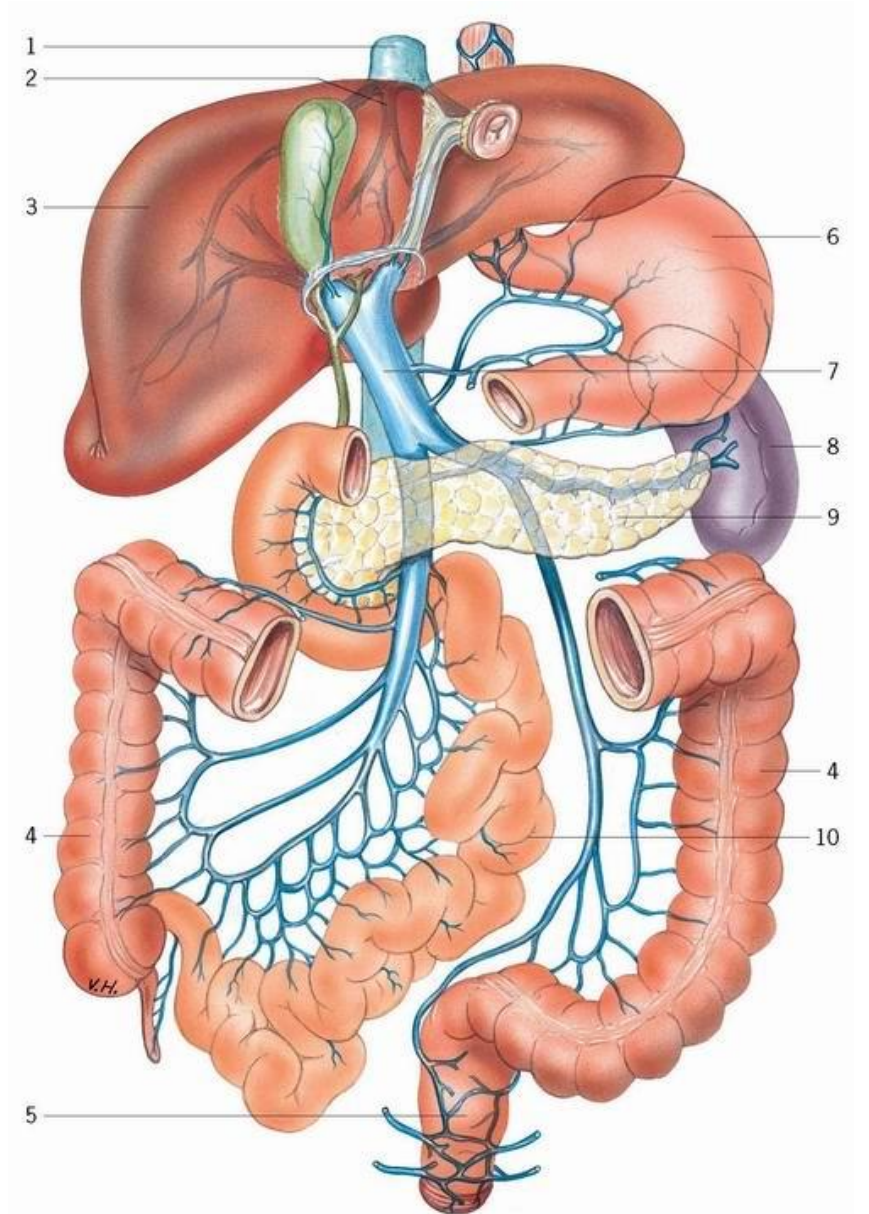

Poortadersysteem (v. portae)

Haarvaten in de maag, dunne darm en dikke darm verenigen zich tot grotere aders en tenslotte tot de poortader. Deze loopt naar de lever.

Bloed is zuurstofarm,
maar voedingsstoffen rijk

In de lever vertakt de poortader zich weer.
De lever bewerkt het bloed voor de
suikerstofwisseling en de eiwitstofwisseling
Daarna verzamelen de leveradertjes zich
weer tot de onderste holle ader

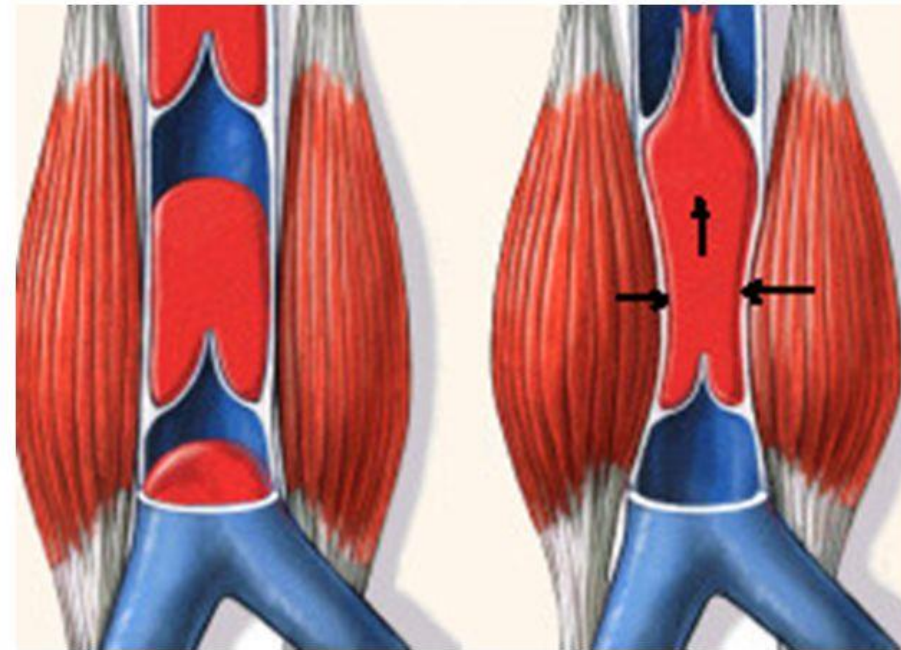

Hoe komt het bloed vanuit je benen weer omhoog bij je hart?

Zwaartekracht.....

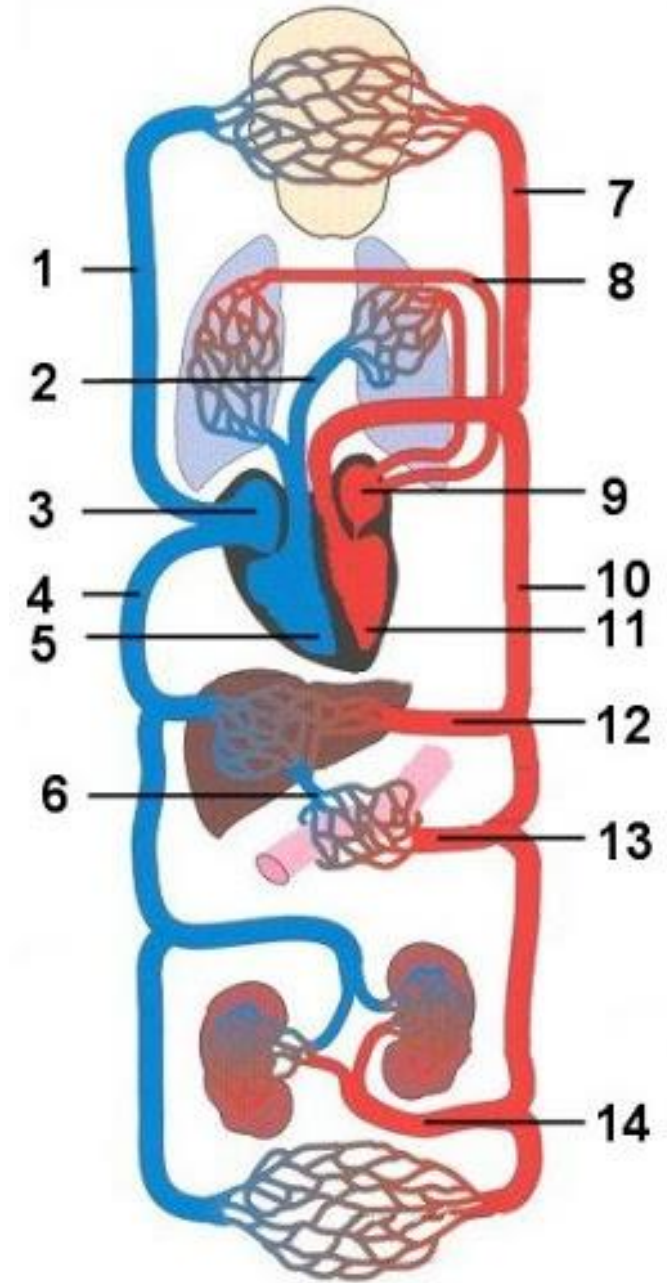
- Kleppen in aders
- Spierpomp
- Hart heeft een aanzuigende werking op het bloed van de aders

Spierpomp

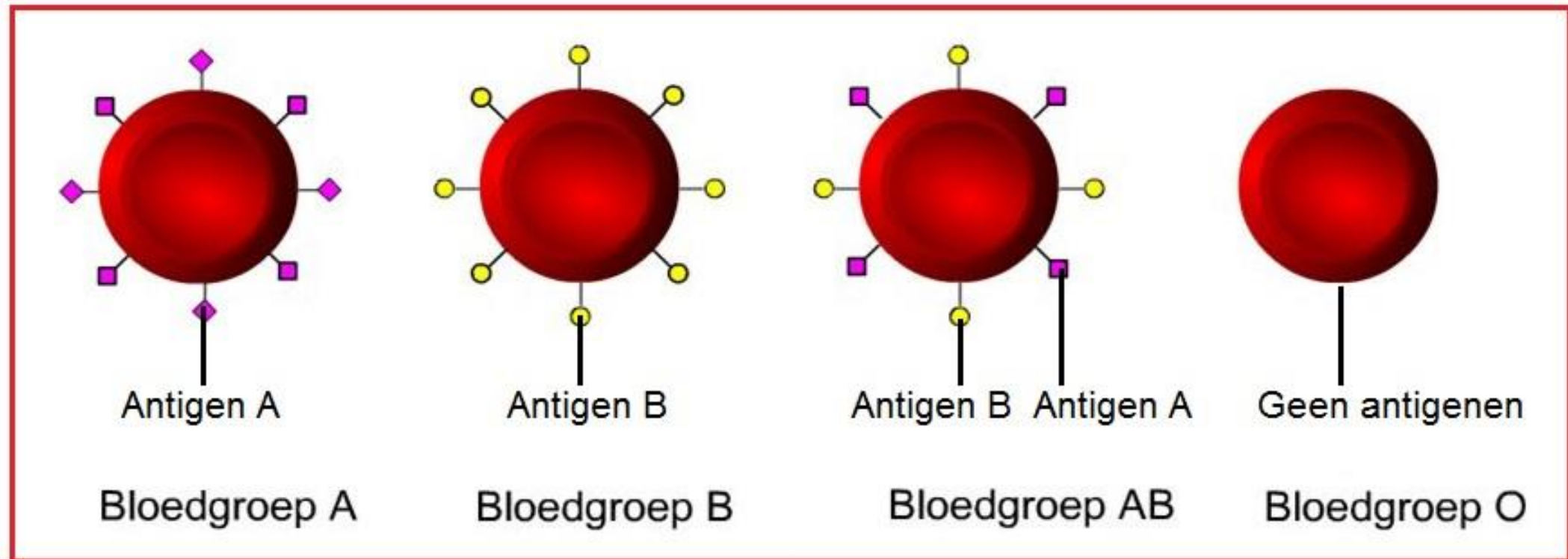
Naamgeving van bloedvaten

- Alle slagaders beginnen met *a.* (arteria)
- Alle aderen beginnen met *v.*
- Daarna volgt de naam van het orgaan

Bloedgroepen

<https://www.youtube.com/watch?v=c6txwjL2K2g>

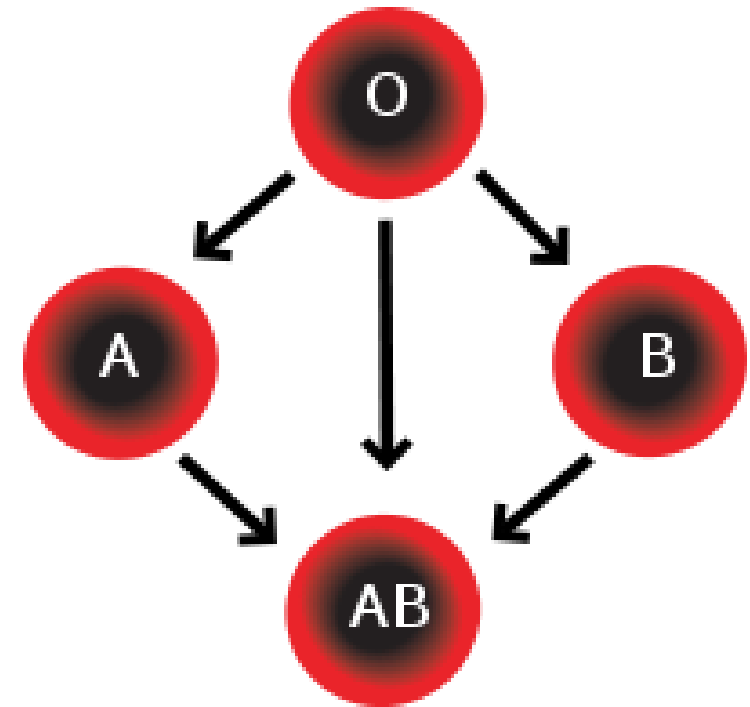
ABO-bloedgroepen en hun betekenis voor de bloedtransfusie

Bloedgroep	A	B	AB	0
Antigenen op rode bloedcel	 A antigenen	 B antigenen	 A en B antigenen	 Geen A, geen B
Antistoffen in bloed	 Anti-B	 Anti-A	Geen anti-A Geen anti-B	 Anti-A en Anti-B
Kan bloed ontvangen van	A en 0	B en 0	A, B, AB en 0	0
Kan bloed geven aan	A en AB	B en AB	AB	A, B, AB en 0

ABO-systeem

- Universele donor
- Universele ontvanger
- Meest voorkomende bloedgroep: O
- Zeldzaam: AB

Ezelsbruggetje

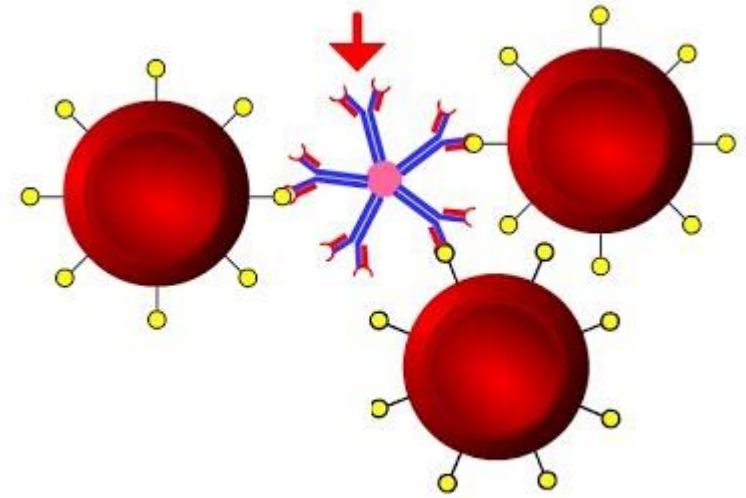
Bloedtransfusie

- Donor → ontvanger
- Bloedbank controleert en bewerkt het donorbloed
- Donorbloed bevat geen bloedplasma, dus ook geen antistoffen

Transfusiereactie

- Als antigenen en antistoffen met dezelfde letter samenkomen
- Bloedklontering
- Verstopte bloedvaten;
levensbedreigend!

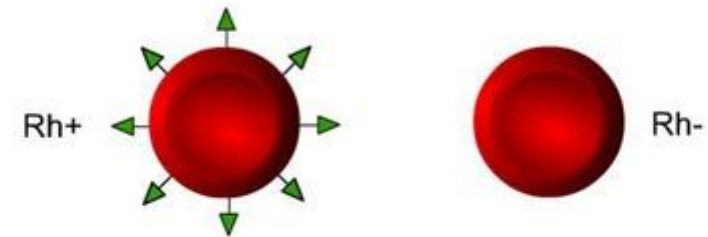
		bloedgroep van donorbloed			
		A	B	AB	0
bloedgroep van de ontvanger	A				
	B				
	AB				
	0				

Resusfactor

- Resusfactor = antigen
- Rh⁻ kán antistoffen maken tegen Rh⁺, maar heeft deze niet standaard
- Tweede keer Rh⁺ geven aan Rh⁻ = bloedklontering!
(zie volgende dia 'zwangerschap')
- Rh⁻ geven aan Rh⁺ =

Omdat donorbloed geen bloedplasma heeft, dus ook geen antistoffen

Een andere bloedgroep is de resusfactor.

			in bloedplasma
Antigeen aanwezig = Rh +	(85%)		geen
Antigeen afwezig = Rh -	(15%)		anti-resus

Resusproblematiek

Als een baby Rh+ bloed erft van de vader en de moeder is rh- dan kunnen problemen optreden als er bloedcellen van moeder en baby gemengd worden tijdens de geboorte.

